

Museumsforeningernes årsberetninger

Nymindegab/Blaabjerg Museumsforening

2012 blev året, hvor vingerne endnu engang ikke kunne bære. Nymindegab Museums potentielle vartegn kom atter engang ikke op at køre. Årsagerne hertil kan være mange. Møllebyggeren har måske travlt med andre projekter, han har måske været syg eller også kan han ikke skaffe materialer til selve vingerne.

Som nævnt i opdatering sidste år, vil vingerne være et enormt aktiv for hele området. 2013 bliver året, hvor vingerne forhåbentlig atter vil pryde møllen, som de gjorde i fordums tid, da en møller kunne lave andet end gule ærter.

2012 blev også året, hvor Nymindegab/Blaabjerg Museumsforening, afholdt de møder og arrangementer, man mente var nødvendige, for at legitimere sig med § 4 i vedtægterne, hvor der står:

Foreningens formål er at støtte Museet Nymindegabmalerne – Blaabjerg Museums arbejde i Blaabjerg Kommune og tilstødende omegnskommuner – samt at styrke interessen for egnens lokalhistorie.

Det gjorde vi bl.a. til vores, som altid, velbesøgte generalforsamling, hvor Lene B. Frandsen fortalte om de mange unikke fund fra Vikingetiden, der er gjort ved Henne Kirkeby.

Endvidere har der været et spændende og velbesøgt foredrag med Bent Åby om Fiilsøs geologi.

Bygningen af gafprammene fortsætter på livet løs. Det er efterhånden blevet til en hel armada og de dygtige, frivillige prambyggere har sørget for at prammene har indtaget adgangsvejene til Nymindegab by. Der er nu sørget for at man kan låne gafprammene, hvis man er medlem af museumsforeningen.

Friland-legepladsen er blevet endnu bedre og endnu mere udfordrende. Her har de frivillige igen gjort et kæmpe stykke arbejde. De frivillige på museet er uundværlige.

Både Nymindegab/Blaabjerg Museumsforening, men i særdeleshed Museet for Varde By og Omegn er meget glade for de frivillige, som altid er klar til at tage en tørn, både med det ene og det andet. Der bliver garanteret brug for endnu flere frivillige i de kommende sæsoner, når vingerne og alt det andet kommer op at køre, til glæde og gavn for besøgende, frivillige, museumsfolk, bestyrelsesmedlemmer (passive som aktive!) og alle andre.

Vi ses i Nymindegab, den dag i det herrens år 2013, hvor vingerne kan bære.

Mvh. Lars Lyhne Christensen

Det nye aktivitetsområde bag møllen er taget i brug,

Ringkøbing Museumsforening

2012 blevet et ganske overraskende og usædvanligt år for Ringkøbing Museum. Aldrig har der været så mange gæster på museet (ca. 23.000) og aldrig har medieomtalen været større.

Udstillingen *Hvad Bunkerens Gemte – en tysker fortæller* ramte plet. En dygtigt formidlet historie, der ikke mindst takket være den 85-årige tyske soldat Gerhard Saalfeld, der boede i bunkerens i krigens sidste måneder, fik en helt enestående autenticitet. Jens Olufsen åbnede udstillingen den 12. februar 2012 med disse ord:

Med denne udstilling har museet indfriet sit løfte om at udstille de genstande, der under stor opmærksomhed blev fundet i bunkerens i 2008.

Bunkerne blev bygget af danskere for den tyske besættelsesmagt. De var et led i tyskernes vold mod de allierede og blev dermed også tyskernes værn mod den frihed det besatte Danmark længtes efter at få.

Bunkerne er bygningsværker, der hos mange fremkalder ubehag. De står der indtil sandet eller havet gør dem usynlige, som en erindring om en tid, vi gerne ville have været foruden.

Historien om dem skal naturligvis fortælles – på godt eller ondt. Med denne udstilling er det gjort på den gode måde, ikke mindst fordi udstillingen er blevet personificeret; iklædt kød og blod ved hjælp af den tyske soldat Gerhard Saalfeld, som oven i købet står lyslevende her iblandt os.

Jeg vil gerne ønske museets ledelse og medarbejdere tillykke med udstillingen.

Jens Olufsen udtrykte derpå på tysk en stor tak til Gerhard Saalfeld for hans aktive medvirken til udstillingen og hans tilstedeværelse. Desværre afgik Saalfeld ved døden sidst i januar dette år. Æret være hans minde!

Ringkøbing Museumsforening bakkede i løbet af 2012 bunkerudstillingen op med fire foredrag og rundvisninger. Det var med udstillingens tilrettelægger museumsinspektør Christian Ringskou, Ringkøbing-Skjern Museum og bunkereksperter, udstillingsrådgiver, tandlæge Bent Anthonisen, Ringkøbing, der knyttede forbindelsen til Saalfeld. Disse arrangementer

blev i efteråret suppleret med foredrag om Atlantvolden ved museumsleder Jens Andersen, Hanstholm og lektor Claus Bundgaard Christensen, RUC om Dansk Arbejde – Tyske Befæstningsanlæg. Der var rekordtilslutning til disse foredrag, hvor foredragslokalet på Dommerkontoret måtte stå sin prøve. Det går an med 50 deltagere, men vi nåede et par gange op over 70.

Museumsforeningen bød herudover på fire foredrag med emner inden for arkæologi og nyere tids historie. Hertil kommer de seks foredrag arrangeret af Skjern-Egvad Museumsforening i samarbejde museet, som medlemmerne frit har kunnet deltage i.

Årets udflugt blev en todagestur til Samsø. Museumsinspektør, arkæolog Palle Eriksen, Ringkøbing-Skjern Museum var guide og tilrettelægger. Han har i sine unge dage gravet på Samsø. Så der var ikke den høj eller jættestue, han ikke kunne fortælle om. De 35 deltagere fik en fremragende oplevelse med god forplejning og overnatning på Flinchs hotel i Tranebjerg.

Foreningen har ydet praktisk hjælp til bl.a. afvikling af Middelalderdagene i Ringkøbing og økonomisk hjælp til museets anskaffelse af et maleri af lokalhistorisk betydning samt et stort antal stole til bl.a. foredragsbrug.

Endvidere har foreningen været repræsenteret ved museets arrangementer for frivillige og i arbejdet med at knytte flere frivillige til museet.

Museumsforeningen har endvidere med 13.000 kr. støttet udgivelsen af en bog om den legendariske politifuldmægtig og arkæolog Erik Westerby, der boede på hotel Ringkøbing i mere end 30 år. En virkelig fin og velskrevet bog som bestyrelsesmedlem Kurt Pedersen og museumsinspektør, arkæolog Palle Eriksen har forfattet.

Samlet set har der været godt 400 deltagere til foreningens arrangementer. Det er meget tilfredsstillende og en

bekræftelse på foreningens levedygtighed og betydning for lokalsamfundet.

Foreningen er medlem af Sammenslutningen af Museumsforeninger i Danmark og deltager aktivt i sammenslutningens arrangementer, som giver inspiration og viden af betydning for museumsforeningers virke.

Bestyrelsen er repræsenteret i Ringkøbing-Skjern Museums styrelse og forretningsudvalg og påtager sig således et medansvar for museets drift og fremtid. Der bakkes op om udviklingen af et godt og konstruktivt samarbejde mellem Museet for Varde By og Omegn og Ringkøbing-Skjern Museum. Et fællesmøde i januar 2013 med styrelsesmedlemmer og medarbejdere fra de to museer bekræftede viljen til samarbejde. Der skal nedsættes en arbejdsgruppe, som skal tage hul på den helt aktuelle udfordring at finde en samarbejdsmodel for det arkæologiske arbejde. Vi synes det ville være en god idé om museumsforeningerne, der står bag de to museer, kunne mødes for at lære hinanden at kende og udveksle erfaringer og synspunkter.

Medlemskontingentet er 150 kr. Medlemmer har gratis adgang til foredrag, til museets afdelinger og modtager gratis museets årbog.

Foreningens tilbud og medlemsfordelene gør det attraktivt at være medlem af foreningen. Vi kan også i 2012 glæde os over medlemsfremgang.

Ringkøbing Museumsforening
Formand Jens Olufsen
97323793, j.olufsen@email.dk

Ølgod Museumsforening

Året 2012 har budt på mange gode og spændende oplevelser. Bestyrelsen udgav i foråret for 3. gang, sammen med Ølgod-Strellev Lokalhistoriske Arkiv og Slægtshistorisk forening for Øster, Vester og Nørre Horne Herreder, et lille årsskrift som blev uddelt til medlemmerne. I juni åbnede vi, også sammen med de to tidligere nævnte foreninger, en udstilling i Lindbergsalen på Ølgod Museum, som bl.a. fortalte om den gang elektriciteten kom til Ølgod, og hvor firmaet Ølgod Elektro A/S også udstillede. Udstillingen kan stadig ses.

Hidtil er udstillinger blevet åbnet i forbindelse med Ølgod Festuge, men da Festugen fremover udelukkende kører i Ølgod Idrætsforenings regi, har vi i bestyrelsen besluttet, at fra og med 2013, vil udstillinger åbne i oktober sammen med Kulturdagene. Da Ølgod Vandværk i 2013 har 100 års jubilæum, forventer vi at lave en udstilling om vandværket.

Ølgod Museumsforeningen har i 2012 budt på følgende foredrag:

Litteraturhistoriker Anders Thyrring Andersen, SDU skulle i januar have fortalt om forfatteren Martin A. Hansens liv og værk, men blev desværre syg. Heldigvis kom han så i stedet for i september.

I februar havde vi besøg af museumsdirektør Kim Clausen, Ringkøbing-Skjern Museum, der fortalte om rækkerne. Foredraget var godt besøgt, bl.a. med efterkommere af de sidste rakkere i Vestjylland.

Efter generalforsamlingen i marts fortalte Torben Vinge Christensen om Lydum Mølles historie. Kasserer Vagn Pedersen og sekretær Svend Bek-Pedersen tog ikke imod genvalg. I stedet blev Kurt Theilgård og Hans Valdemar valgt til bestyrelsen.

I oktober hørte vi om Inter Primo A/S. Tidligere direktør for virksomheden og erhvervslivets "grand old man" Fleming Grunnet talte, til over 200 tilhørere, om sit liv i Tistrup, opbygningen af én af Danmarks største plastvirksomheder,

Primo Plast, og sine mange andre aktiviteter, især gennem Genua-koncernen. En meget fin aften.

I november havde vi besøg af fhv. museumsdirektør på Silkeborg Museum, Christian Fischer. Han fortalte om Tollundmanden og andre moselig fra den tidligere jernalder. Også en fin aften.

Ud over disse foredrag har vi sammen med Museumsforeningen for Varde By og Omegn deltaget i flere vellykkede udflugter. Vores foredrag er gratis for medlemmerne, andre betaler 40 kr. pr. gang. Vi giver kaffe til medbragt brød.

Den længe ventede implementering af udstillingsplanerne for Egnsmuseum version 2.0 er desværre endnu ikke på plads. Personalet fra Museet for Varde By og Omegn har dog længe været i gang med at ombygge/ændre den bagerste del af museet til et Kulturhistorisk Experimentarium, som skal flyttes ud til Hjedding Mejerimuseum, når udbygningsplanerne dér er på plads. Ølgod Museumsforening og Ølgod Museums Fond bevilgede i foråret 150.000 kr. til en touch-skærm. Planerne med opstilling af denne og en ombygning af museets indgangsparti er dog stadig ikke ført ud i livet, men vi forventer at det sker i foråret 2013. Intentionerne er så, at man selv skal kunne lukke sig selv ind på museet, som man kan på biblioteket, når man har tid og lyst. I bestyrelsen ser vi meget frem til dette.

Bestyrelsen i 2012/2013

Formand Sonja Pedersen
Næstformand Ruth K. Knudsen
Kasserer Kurt Theilgård
Sekretær Poul Erik Knudsen
Ad hoc Hans Valdemar
Repr. for Lokalarkiverne Svend V. Svendsen
Repr. for Museumsforeningen for Varde By og Omegn Peder Thygesen Nielsen

Ølgod Museums Fond

Da projektet om en fornyelse af udstillingen på Ølgod Museum endnu ikke er afsluttet, har der ikke været det store træk af formuen. Fonden har udbetalt en bevilling til Ølgod Museumsforening på 10.000 kr. til udgivelse af Årsskriftet, samt en bevilling på 10.000 kr. til hjælp til udgivelsen af en bog om de to vestjyske kunstmaler Anders Marius Hansen Skov og Niels Holbak.

Niels Holbak stammer fra Gårde/Tistrup og bogen beskriver hans barndom og opvækst meget fint. Desuden indeholder bogen mange gode billeder udført af begge malere. Bogen er udgivet af Historisk Samfund for Ribe Amt. Fonden har ved udgangen af 2012 en egenkapital på ca. 550.000 kr. efter de anførte bevillinger. Fondens formål er at indkøbe museumsgenstande og kunst til Ølgod Museum samt at yde tilskud til udgivelse af lokalhistorisk litteratur eller andet, der kan medvirke til udbredelsen af kendskabet til egnens kulturhistorie i det gamle Ølgod Kommune.

På vegne af Ølgod Museumsforening
og Ølgod Museums Fond.

Sonja Pedersen

Foreningens medlemstal var ved udgangen af 2012 omkring 470.

Kontingent har i 2012 været:

Enkeltpersoner	175 kr.
Par	250kr.
Firmaer/institutioner	500 kr.

Museumsforeningen for Varde By og Omegn

Som de fleste nok har bemærket, har det regnet utroligt meget i 2012 og hvad skal man så give sig til? Man kan blandt andet tage regntøj på og en gå en tur, læse en bog eller sidde stille med et glas rødvin og tænke over tilværelsen.

Jeg kom til at tænke på, hvordan mennesker for flere tusinde år siden kunne hugge i sten og bygge figurer på Påskeøerne, Stonehenge i England, pyramiderne i Ægypten, Den Kinesiske Mur og i mindre målestok gravhøjene herhjemme. Hvorfra fik man den viden og evne til at gøre det? Det som især er spændende at tænke over er, hvorfor forsvandt disse evner igen gennem mange år?

Medlemsskab giver følgende fordele:

- Gratis adgang til foredrag
- Gratis adgang til samtlige afdelinger af Museet for Varde By og Omegn
- 10 % rabat på køb i alle museumsbutikker
- Årbogen

Kontingent for 2013:

- 175 kr. for enkeltperson
- 250 kr. for par
- 500 kr. for firmaer/institutioner

Hvis man ser på vor tid, hvad vil der så være tilbage om tusinde år af bygningsværker? Huse, veje, broer – jeg tror det ikke, det vil være meget, men noget geologerne vil finde, er de atomaffaldsdepoter vi efterlader, idet nedbrydnings-tiden for dette affald er flere tusinde år.

For at få tankerne tilbage til hverdagen, må jeg hellere finde en god bog at læse, en god roman eller en af de fire bøger Museet for Varde By og Omegn har udgivet i 2012.

Årbogen med opdateringer over hvad museets personale har arbejdet med i årets løb.

Bogen om museets 100 års jubilæum. At alt ikke er glemt om 100 år, fortæller bogen os lidt om.

Henne-bogen, der ligesom bøgerne om Vejers og Blåvand, fortæller os om, hvordan små bonde- og fiskersamfund på Vestkysten forandrede sig til store turistområder. Fils-bogen, der beskriver søen, der forsvandt og nu er blevet til sø igen.

Bestyrelsen består af:

Peder Thygesen Nielsen, Båvand, formand
Knud F. Nielsen, Oksbøl, næstformand
Bjarne Sandal, Henne, sekretær
Hans Ole Villadsen, Alslev, kasserer
Asger Helt, Varde
Sonja Pedersen, Ølgod.

Jeg tror ikke, at Museumsforeningen for Varde By og Omegn vil sætte sig minde om vort virke, hverken i tusinde år eller blot hundrede år, men, kan vi blot nu i den tid vi lever i, sætte os et lille aftryk til oplysning og glæde for vore medlemmer, mener jeg også, vi har opfyldt vor formålsparagraf, som lyder: Foreningens formål er at støtte museumsarbejdet ved foredrag og udflugter.

I 2011-12 blandt andet med tur til Langli, en kirketur til Esbjerg, foredrag om blandt andet straffelejren Fårhus, Varde Museum i 100 år, maleren Hans Tyrrestrup, det gamle Varde; og til gode har vi foredrag om Jelling og Henne-bogen, samt en udflugt til Jelling. Alle vore foredrag og udflugter har været godt besøgte. Tak for det.

Programmet for 2013-14 er ved at blive planlagt i godt samarbejde med Ølgod Museumsforening. Vi håber, det igen i år vil ramme medlemmernes interesse.

Til slut er mit håb, at den nye museumslov hurtig vil falde på plads, så vore museer ved, hvad de har at rette sig efter nogle år fremover, og at der vil ske en afklaring med de planer museet har for fremtiden med udbygning af Tirpitz, Hjedding Mejerimuseum, Flygtningemuseet i Oksbøl og ny udstilling i Ølgod. Museumsforeningen for Varde By og Omegn bakker fuldt op om de nye planer museet har.

Nu regner det igen, så nu er det på tide at få regntøjet på og få frisk luft til hjernen.

På foreningens vegne
Peder Thygesen Nielsen

To gode bøger man kan læse på en regnvejsdag.

Skjern-Egvad Museumsforening

Ved årets generalforsamling genvalgte den siddende bestyrelse. Efter generalforsamlingen viste naturvejleder Sabine Jensen billeder fra og fortalte om naturen i Bjørnemosen med udgangspunkt i sin lille bog "Bundsæk Naturpark", ligesom Sabine uddelte smagsprøver på kryddersnaps på urter fra Bjørnemosen.

Forårsudflugten gik til Moesgård Museum, hvor vi så udstillingen "De 7 Vikinger" og udstillingen fra Illerup Ådal. Der var god tilslutning til denne tur, men en planlagt udflugt i efteråret til Kongernes Jelling måtte desværre aflyses på grund af for få tilmeldte.

Foredrag på Skjern Vindmølle i samarbejde med Ringkøbing-Skjern Museum og Folkeuniversitetet i sæsonen 2012-13

Christian Frederik Von Schalburg
– en patriotisk Landsforræder
v/lektor ph.d. Mikkel Kirkebæk

Det brune guld
v/journalist og forfatter Jan Svendsen

Vestkystturismens historie
v/museumsdirektør Kim Clausen

Årets udgravninger
v/museumsinspektør Poul Krogh Jørgensen

Den store laksesag
v/lektor, dr. Phil. Bo Fritzboerg

Nye vinkler på det gamle Vestjylland
– spekulanten, skrædderen og skolelæreren
v/museumsinspektør Christian Ringskou

Borge i Vestjylland
v/museumsinspektør Esben Schlosser Mauritsen

Foreningen er repræsenteret i en arbejdsgruppe vedrørende Skjern Vindmølle. Der arbejdes på at skaffe midler til restaurering af møllen, og i den forbindelse er der nedsat en aktivitetsgruppe, der udover at prøve at skaffe sponsorer også forsøger at få møllens lokaler i brug til flere aktiviteter. En kunstnergruppe benytter vindmøllen til udstillinger, og museumsforeningen har henlagt årets foredrag til møllens lokaler, ligesom generalforsamlingen afholdes her, men vi ser gerne, at endnu flere får øje for de muligheder, lokalerne giver. For at imødekomme brug af Skjern Vindmølle til flere aktiviteter har foreningen indkøbt nye stole, ligesom vi har anskaffet en projektor og et lærred, der skal have fast plads i møllen.

Bestyrelsen 2012-2013

Orla Hansen, formand, styrelsesmedlem
Jørgen Bøgebjerg, næstformand
Niels Aage Thomsen, kasserer
Hans Ole Jessen, formand for styrelsen
Bent Dyrvig, styrelsesmedlem
Børge Østergaard
Bente Langelund
Vivi Olesen Wulff

Medlemsskab af foreningen fås ved henvendelse til:

Ringkøbing-Skjern Museum
eller til formanden: 97371418
Læs i øvrigt om de mange
medlemsfordele på museets
hjemmeside:
www.levendehistorie.dk

I Bundsbæk Naturpark er opført en aktivitetshytte, som gerne skulle have været finansieret af sponsorer. Det viste sig i disse krisetider at være vanskeligt at skaffe tilstrækkeligt store sponsorbeløb, hvorfor Skjern-Egvad Museumsforening trådte til og betalte ca. 25.000 kr. til formålet. Indvielsen af aktivitetshytten blev en stor succes med rigtig mange

besøgende, der kunne nyde en fin sommerdag i den dejlige natur med spændende aktiviteter. Vi håber, at rigtig mange vil få glæde af hytten!

I november spiste ca. 50 deltagere den traditionelle Mortensand på Bundsbæk Møllegård, og i år havde vi besøg af Sarunas Lapenas og Morten Elwarth. Sarunas viste billeder og fortalte om årets gang i Bork Vikingehavn, og Morten betjente klaveret til en omgang højskolesang.

2012 har været et år, hvor foreningen har brugt mange penge! Ud over det allerede nævnte har vi støttet udgivelsen af Den store Laksesag, en bog, der udkommer såvel i papirudgave og som e-bog. "Den store Laksesag" er også titlen på ét af årets folkeuniversitetsforedrag og handler om en langstrakt retssag, der udspillede sig om retten til at fange laks i Ringkøbing Fjord og Skjern Å omkring 1730.

Sidst på året var foreningens bestyrelse med på julemarkederne på Bundsbæk Mølle, idet vi bemandede en tombola og hjalp med ved entré-salget, ligesom vi benyttede lejligheden til at agitere for vores forening, hvor man stadig kan blive medlem for kun 150 kr.

Orla Hansen

